

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

กระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 A New Paradigm of State Competencies Enhancement for Professional Teachers in the 21st Century

เบญจ กิติคุณ

dr.benhrd@gmail.com

สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ ประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 และ 2) เพื่อสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) การศึกษาความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 และขั้นตอนที่ 2) การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 54 คน และ 2) ผู้ให้ข้อมูลทั่วไป จำนวน 45 คน สรุปผลการวิจัย มีดังนี้ 1) ความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ในมิติความจริง ความดี ความงามอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ ครูรักลูกศิษย์ สุภาพอ่อนน้อม ตั้งใจสอนมาปฏิบัติงานแต่เช้า แต่มีบางมิติที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข เช่น ไม่เตรียมการสอน ขอบชื้อหวยไต้ดิน การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง การใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ส่วนในประเด็นความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จะสอนนั้นยังต้องพัฒนาตนเองอย่างเข้มข้นและเร่งด่วน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชาติไทย หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม มิเช่นนั้นแล้วเยาวชนในระบบการศึกษาไทยจะไม่รู้จักเหง้าของตนเอง ขาดความรักในแผ่นดินถิ่นเกิดและครูผู้สอนยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอนอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ได้แก่ การจัดทำ Power Point การใช้ Microsoft Word และ Google Meet ฯลฯ ซึ่งอาจทำให้การสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และ 2) การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) การบ่มเพาะความจริง ความดี ความงาม 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านเนื้อหาที่จะสอน 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการใช้เทคโนโลยีในการสอน 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ 5) การสังเกตการณ์สอนของครูต้นแบบ บันทึกวิดีโอ และสะท้อนกลับ 6) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล 7) การปรับปรุง แก้ไข ดังกล่าว จึงเห็นได้ว่ากระบวนทัศน์ใหม่ที่ครูผู้สอนได้ร่วมกันสร้างขึ้น ส่งผลให้สัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนดีขึ้นตามต้องการ

คำสำคัญ: กระบวนทัศน์ใหม่, ความเป็นครูมืออาชีพ, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research was aimed to studying the state of professional teachers for instruction provision of Mathayom Suksa 1 teachers in educational opportunity expansion schools in the 21st Century of teachers who have taught on social studies, religion and culture strand of Mathayom Suksa 1 in educational opportunity expansion schools under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3, and creating the new paradigm in enhancing the state of professional teachers' competencies of them. The samples used to research were key informants and general informants by purposive sampling selected totaling 99 subjects. The researcher was operated through 2 steps, namely, studying the state of professional teachers in the 21st Century of the teachers, and creating the new paradigm in enhancing the state of professional teachers' competencies of them. The researcher had employed the participatory action research to create the new paradigm of the teachers in 9 educational opportunity expansion schools. The new paradigm composed 7 steps, namely, 1) Implanting the truth, the kindness, and the decency 2) training on their majors 3) training on using educational technology 4) sharing and learning on contents of didactic and experiences from the experts 5) observation to Master Teachers, Video tape record and reflect 6) supervision, monitoring, and evaluation 7) improvement. The research findings about the new paradigm of the state competencies enhancement for professional teachers in the 21st Century, found that they did not focus on instruction provision as a comprehensive and complete way. They were very polite and worked early in the morning. All of them paid attention for working but they were lacking on Philosophy of Sufficiency Economy for their lifestyles, were interested in illegal lotteries. They were weak in educational technology skill. Moreover, they lacked in intensive contents of Thai Historical Nation, Ethics, and Civics. The new paradigm of the state competencies enhancement for professional teachers in the 21st Century caused the high academic achievement and characteristics for Mathayom Suksa 1 students.

Keywords: A New Paradigm, Professional Teachers, The 21st Century

บทนำ

ในสภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาและเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีความเข้มแข็งทางสติปัญญาและมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้มนุษย์ก้าวไปในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างผาสุกและมั่นคง (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2549, หน้า 3) ในศตวรรษที่ 21 นั้น นับว่ายังมีความสำคัญทั้งคุณภาพการศึกษาและเศรษฐกิจที่ต้องใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการผลิตจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการทำงานของพลเมืองเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขบนโลกไร้พรมแดน (James Bellanca Ron Brandt, 2011, หน้า 337 – 338)

พบว่าครูส่วนใหญ่สอนโดยยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก เตรียมการสอนอย่างไม่เอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญต่อเด็ก ไม่สนใจที่จะพัฒนาตนเอง ครูบางคนไม่ตั้งใจสอน มาทำงานสายเป็นประจำ ครูสอนโดยการสั่งงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในหนังสือเรียนเป็นหลัก เช่น ทำข้อคี่หรือข้อคู่ทั้งหมด (Kitikhun Benj, 2012, หน้า 89) นอกจากนี้ ครูบางคนทำละเมียดนักเรียนทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ไม่ตระหนักในหน้าที่ของความเป็นครู ตลอดจนยึดอาชีพครูเป็นอาชีพรอง ก็คือ สอนไปวันๆ ก็ถือว่าตนเองมาทำการสอนแล้ว บางคนทอดทิ้งนักเรียนไม่สนใจนักเรียนที่นั่งหลังห้องเรียน นักเรียนที่มีฐานะทางสังคมต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ผู้ปกครองนักเรียนเป็นชนชั้นรากหญ้า กรรมการขายแรงงานไม่ได้รับความเสมอภาคในการเรียนรู้รวมทั้งขาดการเอาใจใส่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (Kitikhun Benj, 2012, หน้า 51) เรียกว่า ครูใช้วิธีคิดและวิธีปฏิบัติแบบเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมานับหลายทศวรรษจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพทางการศึกษาและให้คำตอบแก่สังคมได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ

จากเหตุผลเหล่านี้ บุคคลสำคัญที่เป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ครูที่มีความจริง ความดี ความงาม อุดมด้วยทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอน มีความรู้สึกในเนื้อหาที่จะสอน รักและเทิดทูนสถาบันยิ่งชีพ นับว่าเป็นความหวังของสังคมไทยที่พึงรังสรรค์ขึ้นในยุคนี้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันอีกทั้งเติมเต็มให้เยาวชนในระบบการศึกษาไทยเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมสมัยใหม่ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 “ถ้าครูผู้สอนมีระบบคิด มีความตระหนักและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และแสวงหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับสภาพบริบทนั้นๆ ย่อมจะทำให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดี และมีคุณภาพ” (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 234) สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้นเป็นลำดับ สอดคล้องกับอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ที่กล่าวไว้ว่า “มนุษย์ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดเสียใหม่จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้เนื่องจากวิธีคิดเก่าๆ หรือแนวปฏิบัติแบบเก่าๆ นั้นไม่สามารถทำให้มนุษย์หลุดพ้นจากสภาวะวิกฤติในปัจจุบันได้” (ประเวศ วะสี, 2550, หน้า 6 – 13) นั่นคือ ครูพึงมีวิธีคิด มีความตระหนัก มีความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและทุ่มเทให้กับหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อนักเรียนไม่ว่าเขาจะเป็นใครก็ตาม หากแต่มั่นคงในหลักความเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่ทันสมัยในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 อันเป็นคุณูปการต่อครูและบุคลากรทางการศึกษานำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ

1. ศึกษาความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. สร้างกระบวนการที่ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง (Samples) ที่ใช้ในการวิจัยได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนละ 1 คน รวม 9 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โรงเรียนละ 5 คน รวม 45 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) คือ ผู้ที่ให้ข้อมูลในด้านบริบทของชุมชน บริบทของโรงเรียนและอื่นๆ จำนวน 45 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ กระบวนทัศน์ใหม่และความเป็นครูมืออาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ

3. ขอบเขตเวลา

ผู้วิจัยได้กำหนดเวลาในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2559 (1 เมษายน 2559 – 31 มีนาคม 2560)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

1. การศึกษาความจริง ความดี ความงาม
2. การศึกษาความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน
3. การศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

1. การยกร่างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
2. การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
  - 2.1 การบ่มเพาะความจริง ความดี ความงาม
  - 2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านเนื้อหาที่จะสอน
  - 2.3 การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการใช้เทคโนโลยีในการสอน
  - 2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.5 การสังเกตการณ์สอนของครูต้นแบบ บันทึกวิดีโอ และสะท้อนกลับ
  - 2.6 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
  - 2.7 การปรับปรุง แก้ไข
3. การทดลองใช้ (Try-Out) กระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพ ในศตวรรษที่ 21
4. การใช้กระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

5. การประเมินผล และปรับปรุง แก้ไข

การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Depth Interview) และการสังเกตคู่ขนานกันไปเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและบันทึกภาคสนามโดยการฝังตัวในพื้นที่วิจัย

การตรวจสอบข้อมูล

โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องอีกกลุ่มย่อยเสียก่อนทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอต่อผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อให้ความเห็นและร่วมกันวิพากษ์ก่อนที่จะเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

1. การศึกษาความจริง ความดี ความงาม

พบว่า ครูผู้สอนรักลูกศิษย์ สุภาพอ่อนน้อม ตั้งใจสอน มาทำงานแต่เช้าแต่ยังมีบางมิติที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข ได้แก่ การเตรียมการสอนอย่างเอาใจใส่ ครูติดห่วยใต้ดินและการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

2. การศึกษาความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้อันลุ่มลึกในเนื้อหาประวัติศาสตร์ชาติไทย หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เพื่อบ่มเพาะให้นักเรียนรักในแผ่นดินถิ่นเกิดและรักชาติพันธุ์ของตนรวมทั้งความกตัญญูทวดที่ต่อบรรพบุรุษอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง ครูเหล่านี้ต้องเร่งปลูกฝังความรักชาติให้เกาะติดอยู่ในสายเลือดของนักเรียนโดยเริ่มจากการสอนประวัติศาสตร์ชาติไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับสูงสุดของโรงเรียนอยู่เนืองๆ

3. การศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการสอน

ครูผู้สอนส่วนมากขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับที่น่าเป็นห่วง อาทิ การจัดทำ Power Point การใช้ Microsoft Word และ Google Meet ฯลฯ ซึ่งอาจจะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

1. การยกย่องกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อยกย่องกระบวนการทัศน์ใหม่ คือ ชุดแนวคิดที่ยกย่องขึ้นประกอบด้วย 1) การบ่มเพาะความจริง ความดี ความงาม 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านเนื้อหาที่จะสอน 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการใช้เทคโนโลยีในการสอน 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ 5)

การสังเกตการณ์สอนของครูต้นแบบ บันทึกวีดิโอ และสะท้อนกลับ 6) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล 7) การปรับปรุง แก้ไข

2. การสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21

2.1 การบ่มเพาะความจริง ความดี ความงาม

พบว่าครูผู้สอนประพฤติตนโดยเข้าวัดฟังธรรมทำและบุญเป็นอาจิมเพื่อสร้างความจริง ความดี ความงาม ความศรัทธาของชาวบ้านและเป็นบุญเป็นกุศลอยู่เรื่อยๆ และครูนำนักเรียนไปพัฒนาชุมชนในวันหยุดนักขัตฤกษ์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เช่น ในวันที่ 4 พฤษภาคม วันที่ 13 ตุลาคม วันที่ 23 ตุลาคม ฯลฯ ส่งผลให้ครูและนักเรียนเปลี่ยนแปลงตนเอง อาทิ มีสติในการคิด การพูดและการกระทำ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียนและชุมชนสืบไป

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านเนื้อหาที่จะสอน

ศูนย์วิชาการโรงเรียนนาดีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเนื้อหาประวัติศาสตร์ชาติไทยส่งผลให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ

2.3 การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการใช้เทคโนโลยีในการสอน

ศูนย์วิชาการโรงเรียนบ้านเพชรละครจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน คือ การจัดทำ Power Point การใช้ Microsoft Word และการใช้ Google Meet ให้ครูเหล่านี้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มตามศักยภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนส่งผลให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ

2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ

ในส่วนนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้เชิญวิทยากรผู้มีชื่อเสียงในระดับแนวหน้ามาให้ความรู้ในมิติประวัติศาสตร์ชาติไทย หน้าที่พลเมือง และศีลธรรมเป็นเวลา 5 วัน และครูผู้สอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมิติที่หลากหลายนำไปสู่การเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการสอน

2.5 การสังเกตการณ์สอนของครูต้นแบบ บันทึกวีดิโอ และสะท้อนกลับ

ครูผู้เข้าร่วมโครงการสังเกตการณ์สอนและเรียนรู้เทคนิคการสอนต่างๆ ก่อนที่จะปฏิบัติการสอนจริงและบันทึกวีดิโอ และสะท้อนกลับ พบว่า ครูเหล่านี้ได้ค้นพบจุดแข็งและจุดอ่อนของตนจากการชมวีดิโอและนำจุดบกพร่องของตนไปปรับปรุง แก้ไขต่อไป

2.6 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

ผู้วิจัยได้นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง พบว่าครูเหล่านี้ได้วางแผนการสอนอย่างรัดกุมและจัดทำแผนการสอนให้ครบทั้ง 40 สัปดาห์ ตลอดจนปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนรู้จากการเล่านิทาน การเล่าประวัติศาสตร์ชาติไทย หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ฯลฯ

2.7 การปรับปรุง แก้ไข

พบว่าครูผู้สอนบางคนยังมีข้อบกพร่องในด้านการผลิตสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงแนะนำให้ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือใช้ของจริง และคลิปต่างๆ ที่อยู่ในวิสัยที่ครูเหล่านี้จะกระทำได้เพราะสื่อแต่ละชนิดย่อมมีจุดเด่นและข้อจำกัดในตัวเอง

3. การทดลองใช้ (Try – Out) กระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือราชการเพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านวังพิบูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นสนามวิจัยในการทดลองใช้ (Try – Out) กระบวนทัศน์ใหม่ในภาคเรียนที่ 2/2558 และปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่ค้นพบ
4. การใช้กระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
ในภาคเรียนที่ 1/2559 ผู้วิจัยได้นำเอากระบวนทัศน์ใหม่ข้างต้นมาใช้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 9 โรงเรียน โดยจัดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนได้เสียให้เข้าใจตรงกันในวันก่อนเปิดภาคเรียนและพบว่าในตอนต้นการใช้กระบวนทัศน์ใหม่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ผู้วิจัยจึงได้สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ปรากฏว่าการดำเนินงานลุล่วงไปด้วยดี
5. การประเมินผล และปรับปรุง แก้ไข
ผู้วิจัยประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและร่วมแก้ไข ปัญหาเสมอมา อาทิ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และการเขียนแผนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ครูผู้สอนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือการสอนที่ต้องทำจำนวนมากทำให้ละเลยการเขียนแผนการสอนซึ่งสอดคล้องกับ Kitikhun Benj (2012, หน้า 89) การใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ประกอบการสอนครูผู้สอนควรมีนวัตกรรมการสอนที่หลากหลายช่วยให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียน (ต่าย เชียงฉวี, 2552, หน้า 132)
2. การสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการสอนเสียใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ (อ้างใน ประเวศ วะสี, 2550, หน้า 6 – 13)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน
  - 1.1 ครูผู้สอนต้องมีจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้มีความจริงใจ ความดี ความงาม รักและห่วงใยลูกศิษย์ สอนเก่ง สอนดี และมีความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
  - 1.2 ครูผู้สอนควรสร้างโอกาสโดยนำเอาผลการวิจัยที่ค้นพบนั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นักวิจัยศึกษาเปรียบเทียบโดยใช้กระบวนการทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูที่มาจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน เช่น การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างครูผู้สอนในท้องถิ่นทุรกันดารกับครูผู้สอนในชุมชนเมืองเพื่อยืนยันถึงประสิทธิภาพของกระบวนการทัศน์ใหม่ดังกล่าวข้างต้น

2.2 นักวิจัยทำวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ในมิติต่างๆ กล่าวคือ การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกับ การวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology)

เอกสารอ้างอิง

- ต่าย เชียงฉี. (2552). การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนบนพื้นที่สูง. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเวศ วะสี. (2550). ระบบการเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤติแห่งยุคสมัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน.
- James Bellanca and Ron Brandt. (2011). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. (แปลจาก 21st CENTURY SKILLS Rethinking How Students Learn โดยวรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openworlds.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2549). การพัฒนาที่ยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทตลาดหลักทรัพย์ จำกัด.
- Kitikhun Benj. (2012). New Paradigms of Didactic Competencies Enhancement for Mathematics Teacher in Educational Opportunity Expansion. (Dogtoral dissertation, Chiang Mai University, 2012). Dissertation Abstracts International.9, 48 A.